

Prædiken

Midfaste

Tekster: 2 Kor 9,6-11; Joh 6,1-15

Salmer: 663 Gud Herren er min hyrde god, 217 Min Jesus, lad mit hjerte få

Prædikant: Nicolai Røge

Evangelium:

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Johannes:

Derefter tog Jesus over til den anden side af Galilæas Sø, Tiberias Sø. En stor folkeskare fulgte ham, fordi de så de tegn, han gjorde ved at helbrede de syge. Men Jesus gik op på bjerget, og dér satte han sig sammen med sine disciple. Påsken, jødernes fest, var nær. Da Jesus løftede blikket og så, at en stor skare kom hen imod ham, sagde han til Filip: »Hvor skal vi købe brød, så disse folk kan få noget at spise?« Men det sagde han for at sætte ham på prøve, for selv vidste han, hvad han ville gøre. Filip svarede ham: »Brød for to hundrede denarer slår ikke til, så de kan få bare en lille smule hver.« En af hans disciple, Andreas, Simon Peters bror, sagde til ham: »Der er en lille dreng her, han har fem bygbrød og to fisk; men hvad er det til så mange?« Jesus sagde: »Få folk til at sætte sig.« Der var meget græs på stedet. Mændene satte sig; de var omkring fem tusind. Så tog Jesus brødene, takkede og delte ud til dem, der sad der; på samme måde også af fiskene, så meget de ville have. Da de var blevet mætte, sagde han til sine disciple: »Saml de stykker sammen, som er tilovers, så intet går til spilde.« Så samlede de dem sammen og fyldte tolv kurve med de stykker af de fem bygbrød, som var tilovers efter dem, der havde spist. Da folk havde set det tegn, han havde gjort, sagde de: »Han er sandelig Profeten, som skal komme til verden.« Jesus forstod nu, at de ville komme og tvinge ham med sig for at gøre ham til konge, og han trak sig atter tilbage til bjerget, helt alene. (Joh 6,1-15)

Bøn:

Gud, lad os leve af dit ord
som dagligt brød på denne jord!

Prædiken:

Ser man rundt i det danske medielandskab, er der sket noget bemærkelsesværdigt hen over de seneste 10 år. Ja, måske blot de seneste 5. En udvikling – eller afvikling – som langsomt men sikkert har ændret aviserne og internetsidernes indhold og udseende drastisk. Nemlig det, at overskrifterne er blevet større og større, mens deres indhold er blevet mindre og mindre.

Et besøg på et af dagbladenes hjemmesider afslører overskrifter som “Danskerne er enige: Nu er det nok”, “Skyd mig i stedet” og “Rekord: Aldrig set større”. Alle skrevet med centimeterstore bogstaver i fængende farver, som får den mest velassorterede slikbutik til at blegne. Men alligevel er det nærmest umuligt at udlede, hvad overskrifterne dækker over.

Overskrifterne har fået magten, hvad end det er på internettet eller den fysiske spiseseddel, for det er overskrifterne, der sælger aviser og skaber klik, når de fører læseren til den egentlige historie. Brødteksten.

For indholdet ligger i brødteksten – ikke i overskriften. Det ser vi stærkere nu end nogensinde før, hvor vi ikke må lade overskriften løbe med historien. Og således heller ikke i dagens evangelium: bispisningen af de 5000 ved Tiberias Sø, der er den ultimative brødtekst. Det eneste under, foruden vandringer på søen, der er gengivet i alle fire evangelier. Det er i brødteksten, at vi finder indholdet, og det er i brødteksten, at vi får noget at tygge på. Og således også i dag. Og måltidet eller bispisningen er da også et af de mest centrale elementer i kristendommen. Det, at vi her ikke alene samles og er med andre, som vores liv gennem Kristi død og opstandelse er viklet sammen med, men at vi – når vi kan – spiser sammen. Mødes høj og lav omkring nadverbordet.

På den måde er måltidet et af de mest fællesskabsskabende ting vi har. Det er der, snakken går. Der, hvor relationer plejes. Og der, hvor øjeblikket skabes. Tænk blot på, at aldrig kunne drømme om at fejre livets begivenheder uden et måltid. En dåbsfest uden mad, et bryllup uden en middag eller en begravelse uden et kaffebord. Det mærker vi for alvor nu, hvor vi ikke kan forsamlles til fødselsdage eller blot en hyggelig middag med gode venner.

I dagens evangelium hører vi ikke, at Jesus er samlet med sine gode venner – som sådan – men derimod med en skare på 5000 personer, som i deres benovelse over Jesus har fulgt ham hovedløst ud i ørkenen. Og nu sidder de på søens skråning og venter på at få noget at spise. Mad til dem alle frembragt af fem brød og to fisk.

Det er i og for sig forunderligt nok, men den historie, har vi hørt så ofte før. Hvad der derimod kræver opmærksomhed, er det, der sker bagefter. “Så tog Jesus brødene, takkede og delte dem ud”. Han takkede. Men folkeskaren takkede ikke, de ville derimod gøre Jesus til konge. Det var deres tak. Deres svar på, at Jesus havde givet dem mad ud af intet og ude i ingenting. En kongekroning.

Dermed gjorde folkeskaren nøjagtig som os, når vi haster gennem nyhedsbilledet. De så den fængende overskrift: “Jesus kan gøre os mætte”, og handlede helt instinktivt på den. Men derved overså de brødteksten og missede bispisningens egentlige betydning.

For det fortælles, at Jesu handling var et tegn. Og et tegn er altid udtryk for noget andet. Et symbol på noget dybereliggende – og på den måde peger tegnet blot i retning af det betydningsfulde.

Det betydningsfulde er nemlig ikke, at Jesus stiller deres sult, men derimod hans bagtanke med at gøre det. Og den bagtanke viser sig i hans reaktion. Han ønskede ikke at blive kronet til

konge. Til brødkonge. Nej, han ønskede at vise, at de hos ham fik alt ud af intet. At de hos ham fik langt mere, end de kunne forvente sig: Brød i ørkenen ud af intet. Liv af død.

Men folkeskaren misforstår ham og misforstår hans handling, som vi selv så ofte gør det. Havde de nemlig forstået det, og havde de været taknemmelige, så ville de nemlig ikke have foreslået en modydelse. Foreslået at gøre ham til konge. Den modydelse er deres kejtede forsøg på at skabe ligevægt. Den ophæver taknemmeligheden, så den er ude af verden, og så de ikke længere skylder hinanden noget. Nu har vi også gjort noget, så nu er vi kvit.

Men takken skal aldrig skabe ligevægt. Det ligger i dens natur, selvom vi har svært ved at forstå det. Der er mange, som vi er tak skyldig. Vi skylder dem vores tak. Vores forhold er ikke længere lige, fordi de på den ene eller anden måde har hjulpet os. Og sådan skal det være. Her er ligheden ikke et ideal.

Evangeliet vil altså lære os at sige tak. Lære os, at der ikke behøver at være ligevægt. Lære os, at det netop er sådan, at vi mennesker omgås hinanden. Ved at vi er hinanden takskyldige, og at vi derved hænger sammen. At vi ved hinandens hjælp bindes sammen som mennesker uden at det kræver en modydelse.

Som et tegn på noget større forsøger dagens brødtekst altså at lære os taknemmelighed. Lære os, at vores liv er en ørken, hvor vi som de 5000 ville gå omkring uden mad og drikke, hvis ikke vi fik livet af Guds hånd. Hvor vi ville sulte, hvis ikke vi tog imod brødet og livet fra Hans hånd.

Alt det modtager vi passivt uden nogensinde at kunne gøre gengæld for alt det vi har modtaget. Her kan vores tak aldrig udligne forholdet mellem os. Her er ingen ligevægt. Det hele kommer til os. Det hele kommer fra Gud. Det er det, skaren misforstår, fordi de blot læser overskriften men overser brødteksten: De tror, at de ved deres kroningshandling kan udjævne forskellen mellem Gud og mennesker.

Evangeliet til i dag er altså, at vi ikke skylder Gud alt muligt, men alt. Det er både overskriften og brødteksten, ja hele livets indhold. Du skylder Gud alt, og alt du kan gøre er, at sige tak. Tak for det du modtager. Tak for livet og for døden. Ja tak for, at vi kan regne med Guds godhed uden at skulle gøre gengæld, fordi det dermed sætter os frie til at bruge livet på hverandre. At være hinanden takskyldige. Amen!